Prag'dayız. Prag'ı sevmedim. Fazla turistik geldi. Budapeşte'den geldiğimiz trenden indiğimiz istasyonda para bozdurmaya çalışırken, %20 civarı komisyon talep eden adamın etkisi büyüktür. *I don't accept this. Give my money back.* dedim herife, o da uzatmadan verdi. %20 komisyon mu olur? Bizim devlet bile bu kadar *uçlanmıyor*.

Sonrası? Budapeşte'de kiliseye de, müzeye de doyduğumuz ve bu şehir fazlasıyla *turist tuzağı* koktuğu için adımlarım beni gezdirmiyor. Çocukların birini pusette, birini sırtımda taşıyorum genelde. Prag'da *görülecek yer* az, uydurma olduğu anlaşılan müzeler var. Trafik fazla hızlı akıyor, Budapeşte çok daha sakin bir yerdi.

Budapeşte'ye tekrar gitmek ister misin? Evet. Prag'a? Hayır. Bratislava veya Brno'nun buradan daha iyi olduğuna dair yorumlar okudum. Prag fazla meşhur.

Bir de tabii, bu şehirlerin bizim için manası az. İçki, domuz eti ve zinaya uzak duran için yapacak bir şey yok. Bugün müze adı verilmiş genişçe bir Lego mağazasına gittik, yarın belki oyuncak müzesine gideriz, Budapeşte'de Miniversum'a gitmiştik. Bunlar da çocuklar için iyi oluyor ama onlarsız gelsek ne yapardık? İkrah edinceye kadar İsa heykeli görürdük, binaların hepsi birbirine benziyor ve evet, güzel ama birkaç gün sonra, onlar da *sıradan* hale geliyor.

Benim için bu seyahatlerin tek anlamı herhalde *burada yaşamak ister misin?* sorusuna verilmiş bir *hayır* cevabı oluyor. Evimi özleyerek dönüyorum. Doğu'ya gittiğimizde bunun mantıklı izahı vardı ama buralar *teorik olarak* bizim memleketlerden daha güzel yerler. Velakin teori de bir yere kadar. Gelir buraya yerleşir misin? Normal şartlar altında hayır.

Gençken bende de *başka ülkeye göçme* sevdası vardı. Sonradan bunun aslında alınmamış kararlarla ilgili bir *kaçış* olduğunu farkettim. Gidenlerin eminim iyi sebepleri vardır ancak benim için tek manası bir takım işleri, sorumlulukları ertelemek olacaktı. Gerçi herkes her konuda böyle yaşıyor sayılabilir. Hayatımız bir takım zorunluluklar ve *kötüsü* ile *daha kötüsü* arasında tercih yapmakla geçiyor. Bununla beraber yurtdışına çıkışın bir fazla yalınkat bir cevap olduğunu ve neticede yalınkat cevapların hemen hiçbir derde deva olmayacağını düşündüm. Ülkemizde *yorulan* insanların yurtdışında *yorulmayacaklarını* düşünmek zor. Şöyle olur belki: Türkiye'deki çevresinden kurtulmak, onların gölgesinden uzaklaşmak, yeni mecburiyetler edinmek ve bu sayede başka tecrübeler edinmek için bir vesile olabilir. Bununla beraber bunların adını koymak daha uygun gelir bana.

Millet olarak kendimize güvenimiz geliyor. Yavaş yavaş geliyor ama geliyor. Zenginleştikçe ve belediyelerimizin buraların belediyesinden daha iyi, trafiğimizin daha akıcı, insanımızın daha saygılı olduğunu tecrübe ettikçe, başka işler yapabileceğimizi de göreceğiz. Daha yeni işler, daha yeni icatlar. Son ikiyüz yıldır belki dünyanın merkezinde değildik ve hala yapacak çok işimiz var, ancak Budapeşte'den Prag'a getiren trenin yemekli vagonundaki takoz garsonlara rastlayınca mesela, bu adamların *o kadar da* ileri olmadığını düşünüyor insan veyahut, saat 6'dan sonra açık market bulamayınca, o kadar da çalışkan olmadıklarını anlıyor veya *yerel yemek* namına Türk kadının yemek sayıp sofraya koymadığı cinsten bir takım şeyler sununca, eh, gerek yokmuş aslında bu kadar

uğraşmaya.

Yediklerim arasında bir tek *Budapeşte Merkez Kilisesi* karşısındaki pizzacının odun fırınında yapılmış dört peynirli pizzasını sevdim. Diğer denediklerim ördek, gulaş, hamurişi, pasta vs'nin pek de cazip bir tarafı yoktu. Odun fırınlı pizzacıdan bir de ben açmak istedim. Başka imrendiğim yoktur.